

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra filozofie

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce (co se nehodí, škrtněte): bakalářská

Posudek (co se nehodí, škrtněte): vedoucího

Práci hodnotil(a): Kryštof Boháček, Ph.D.

Práci předložil(a): Kateřina Merglová

Název práce: Sókratovský *elenchos*. Argumentace v dialogu *Hippias Menší* v kontextu analytické diskuse argumentačních vzorců v raných Platónových dialozích

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem bakalářské práce Kateřiny Merglové bylo vyjasnit problematiku sókratovského *elenchu*, představit otázku argumentačních vzorců v raných dialozích, to celé na pozadí a ve vztahu k dialogu *Hippias Minor*.
Cíle práce byly bezpochyby naplněny.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Práce sestává ze tří hlavních částí, kterým předchází stručný a po všech stránkách zasvěcený a užitečný úvod. První, nejrozsáhlejší část, se věnuje svébytné subdisciplíně anglosaských platónských studií, která bývá nazývána *sókratovský dialog*. Autorka nejprve explikuje celou problematiku na jejím paradigmatickém představiteli Gregory Vlastosovi. Vcelku se jí daří vystihnout hlavní předpoklady celé Vlastosovy školy a s porozuměním skicuje Vlastosovu představu jednotného argumentačního schématu sokratovského (elenktického) dialogu. Následně si pisatelka vybírá několik kritiků, kteří stále na poli analytické interpretace raných dialogů se buďto snaží odstranit vlastosovské téma *problému elenchu* jako neopodstatněné (Benson), nebo namítají přílišnou schématickosti a reduktivnost vlastosovské interpretace a koncept *elenchu* obohacují o další, nikoli čistě logicko-argumentační perspektivy (Carpenter, Polansky). V závěru celé vlastosovské sekce přináší autorka korekce Johna Beversluise, Vlastosova žáka, jenž se snažil oprostít Vlastosovu interpretační školu od zásadního morálního rozměru a soustředil se spíše na formální, důsledné analytické čtení. Beversluis odmítá Vlastosovy předpoklady a do sókratovské rané *elenktiky* zahrnuje pouze explicitně prokazatelné rysy, takže výsledkem je čistě negativní metoda bez pozitivního obsahu.

Vůči této podrobné a zasvěcené referenci vlastosovské školy je autorkou postaven Charles Kahn, paradigmatická postava druhé základní linie anglosaského bádání o raných dialozích. Kahnův přístup bychom s autorkou mohli označit za unitariánský, byť v posledních dekádách byl rovněž kritizován pro určitou chronologickou tendenci. Základní rozdíl spočívá v hermeneutických předpokladech Kahnova čtení, díky nimž je v Platónově textu kromě Sókrata také vždy přítomen Platón a nelze tedy beze zbytku separovat určitou skupinu textů jako čistě Sókratovskou.

Po představení této klasické dichotomie anglosaského bádání se autorka vrací k nestorovi analytického čtení Platóna, Richardu Robinsonovi a jeho logické analýze sókratovské dialektiky. Tento fundament všech analytických interpretů je pak v autorčině podání ještě obohacen o dvojí Kloskovu perspektivu: je třeba sledovat, jak se argumentace jeví nejen Sókratovi, ale i jeho partnerovi. Tuto rovinu se podle autorky pokusil pozitivně vytěžit Patočka.

Druhá, krátká část, je věnována specifické problematice tzv. *sincere assent*, jak jej zavedl Vlastos. Autorka se připojuje k Beversluisově kritice tohoto konceptu a nato předkládá vlastní analýzu pasáže *Hipp. Min.* 366a1-c5.

Ve třetí, čistě autorské části, pisatelka integruje všechna dříve explikovaná témata na konkrétní problematice kontroverzního dialogu *Hippias Minor*. Odmítá Vlastosovo / Beversluisovo čtení na základě konfrontace s analýzou argumentační linie dialogu a přiklání se spíše ke Kahnovské perspektivě, kombinované s určitými tendencemi u Patočky a hlavně zpětně využívající robinsonovských analýz (v Kloskově rozšíření). Výsledkem je autentická, samostatná analytická interpretace dialogu *Hippias Minor* jako v zásadě ukázkou sofistického *elenchu*.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Formální stránka představuje slabinu práce: především jsou na mnoha místech k nalezení překlepy. Za druhé je třeba otevřeně říci, že autorka nemá právě oslnivý literární talent, což je ale v žánru analytické interpretace věc vcelku rozšířená. V neposlední řadě nutno upozornit na to, že pisatelka se natolik ponořila do analytického anglosaského diskursu, že se jí tu a tam stane, že její věty poněkud dostávají spíš anglickou strukturu a mnohdy také přebírá určité obraty či termíny více, než by bylo nutné.

Co se strukturovanosti práce týče, je naopak – i vzhledem k takto obtížnému tématu – vzorná. Literatura je velmi bohatá, odkazy adekvátní a celkově po odborné stránce autorka projevuje velkou erudici v oboru.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Práce představuje zcela mimořádný výkon a jako výrazně nadprůměrnou by bylo třeba ji hodnotit i kdyby byla předkládána jakožto magisterská (kromě zmíněné formální stránky). Z odborného hlediska jedna z nejlepších bakalářských prací, které jsem kdy viděl.

Je třeba si uvědomit, že se jedná o velmi složitou problematiku, která v Čechách doposud nebyla nijak publikačně reflektována, ačkoli představuje hlavní těžiště analytického bádání o Platónovi cca do roku 1996. Autorka musela prostudovat značné množství nesnadno zvládnutelné literatury a vůbec zaujmout a osvojit si určitou pro tento druh interpretace specifickou perspektivu pohledu. Práce sestává ze tří částí, první je dokladem enormní péle a z toho plynoucí erudice autorky, druhá pak její schopnosti nalézt pro nastudovanou interpretační perspektivu konkrétní uplatnění. Ve třetí části se autorka projevuje jako originální myslitel, schopný udržet si odstup od studovaných autorit a integrovat vybrané aspekty jejich konceptů do svébytného konceptu vlastního.

Autorka jistě měla svou práci ulehčenu tím, že jsem se danou problematikou v posledních letech badatelsky zabýval a tím směrem vedl i zaměření plzeňského platónského semináře, nicméně veškerá zmíněná práce je čistě její zásluhou a dosažená interpretační pozice je výsledkem jejího, během práce postupně dosaženého specifického pohledu na daný dialog a celou problematiku.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Pokud na základě podrobné diskuse jako sekundární literatury, tak konfrontace s textem *Hipp. Min.* docházíte k závěru, že Vlastos se mýlil a že *Sókratés nepostupuje podle žádných předem stanovených logických pravidel* (s.53), musí to nutně znamenat, že *nic jako standardní elenchos v raných dialozích nenalezneme* (ibid.)? Nemohlo by se jednat o určitá argumentační schémata, která nejsou plně postižitelná logickou formalizací?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl): VÝBORNĚ

Datum: 19.V.2014

Podpis: Kryštof Boháček, Ph.D.

